

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma arkusza:</i>	MKL-R1_1P-202
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – czerwiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	3 sierpnia 2020 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–30)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Tworzenie wypowiedzi – przekład na język polski i komentowanie tekstu oryginalnego.</p> <p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.</p>	<p>Zdający:</p> <p>2.1) dokonuje samodzielnego przekładu na język polski łacińskiego tekstu, korzystając ze słownika łacińsko-polskiego, oddaje w przekładzie ogólny charakter i funkcję tłumaczonego tekstu; znajduje właściwe polskie odpowiedniki leksykalne dla łacińskich wyrazów i struktur; stosuje poprawne techniki przekładu; redaguje przekład spójny i poprawny stylistycznie;</p> <p>2.3) wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu kultury antycznej do sporządzenia przekładu [...];</p> <p>1.1) rozpoznaje formy morfologiczne [...];</p> <p>1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe [...];</p> <p>1.5) Zdający wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...] życia politycznego (ustrój [...] Sparty [...]), wybranych zagadnień z życia codziennego Greków [...].</p>

Zasady oceniania

Zdanie	Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
		częstkowa	Maks.
1. [Lysander] dolore incensus iniit consilia reges Lacedaemoniorum tollere.	Participium perfecti passivi; odmiana czasowników nieregularnych	0–1–2	2
2. Sed sentiebat id se sine ope deorum facere non posse quod Lacedaemonii omnia ad oracula referre consueverant.	Accusativus cum infinitivo (2); zaimki (1) Indicativus plusquamperfecti activi; zdanie przyczynowe	0–1–2–3 0–1–2	5
3. Primum [oraculum] Delphicum corrumpere est conatus.	Indicativus perfecti	0–1	1
4. Cum id non potuisset, Dodonam adortus est.	Zdanie czasowe / przyczynowe; verbum deponens	0–1–2	2

5.	Hinc quoque repulsus dixit se vota suscepisse	Participium perfecti passivi (1); accusativus cum infinitivo (2)	0–1–2–3	7
	quae Iovi Hammoni solveret	Zdanie względne	0–1	
	existimans se Afros facilius corrupturum esse	Accusativus cum infinitivo (2); stopniowanie przysłówka (1)	0–1–2–3	
6.	Hac spe cum profectus esset in Africam	Zdanie czasowe	0–1	3
	multum eum antistites Iovis fefellerunt.	Indicativus perfecti activi; zaimek	0–1–2	
7.	Nam non solum corrumpi non potuerunt	Infinitivus praesentis passivi; odmiana czasownika posse	0–1–2	5
	sed etiam legatos Lacedaemonem miserunt, qui Lysandrum accusarent	Składnia nazw miast; zdanie względno-celowe	0–1–2	
	quod sacerdotes fani corrumpere conatus esset.	Coniunctivus plusquamperfecti	0–1	
8.	Accusatus hoc crimine iudiciumque absolutus sententiis	Participium perfecti passivi; funkcje przypadków	0–1–2	4
	[et] Orchomeniis missus subsidio, occisus est a Thebanis apud Haliartum.	Funkcje przypadków; indicativus perfecti passivi	0–1–2	
Poprawność językowa i stylistyczna				1
Razem				30

Przykładowe rozwiązanie

Lizander rozbudzony bólem (rozgoryczony) podjął plan usunięcia (by usunąć) królów Lacedemończyków (królów lacedemońskich). Lecz sądził, że nie może tego zrobić bez pomocy bogów, ponieważ Lacedemończycy mieli zwyczaj wszystko zanosić do wyroczeni. Najpierw próbował przekupić wyroczenie delficką. Gdy (ponieważ) tego nie zdołał, udał się do Dodony. Stamtąd również odprawiony, powiedział, że złożył śluby, które wypełni wobec Jowisza Hammona; sądząc (sądził), że łatwiej uda mu się przekupić Afrykańczyków. Gdy z tą nadzieją ruszył do Afryki, bardzo go zawiedli kapłani Jowisza. Nie tylko nie mogli zostać przekupieni (nie udało się ich przekupić), ale także wysłali do Sparty posłów, aby oni (ci) oskarżyli Lizandra o to, że (ponieważ) próbował przekupić kapłanów świątyni. Oskarżony o to przestępstwo i niewinny przez sędziów (głosami sędziów) oraz wysłany na pomoc mieszkańcom Orchomenos, został zabity przez Tebańczyków pod Haliartus.

Zad. 2. (0–2)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p>	<p>1.5. Zdający wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...], wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]. 3.1. samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań. 3.3. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, geografia świata antycznego, wydarzenia z dziedziny kultury).</p>
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – za jedną prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną lub za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1–C

2–B

Zadanie 3. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p>	<p>1.5. Zdający wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących mitów antycznych [...], wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]. 3.1. samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań. 3.3. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, geografia świata antycznego, wydarzenia z dziedziny kultury).</p>
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – za odpowiedź niepełną, błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Pytia

Przykładowe uzasadnienie:

W sztuce greckiej kapłanka Apollona Pytia często przedstawiana jest jako kobieta siedząca na trójnogu.

Polecenie 4. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p>	<p>1.5. Zdający wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących życia politycznego (ustrój [...] Sparty [...]). [...] 3.1. samodzielnie analizuje [...] treści [...]; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań. 3.3. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne [...]).</p>
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną, błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 – V

2 – F

3 – V

Zadanie 5. (0–1)

<p>I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.</p>	<p>1.4. Zdający wymienia wyrazy pochodzenia łacińskiego funkcjonujące jako terminy w różnych dziedzinach; dostrzega związki języka polskiego z językiem łacińskim; wyjaśnia etymologię wyrazów w języku polskim, opierając się na leksyce łacińskiej.</p>
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi

0 pkt – za odpowiedź niepełną, błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wyrazy	Polski odpowiednik
potencjalny	możliwy
subsidiarny	pomocniczy

Zadanie 6. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1. Zdający rozpoznaje formy morfologiczne: [...] stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w indykatiwie i koniunktiwie [...] supinum [...]; I.2. Zdający identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: szyk zdania, struktura zdaniowa zdania w stronie czynnej i biernej [...], consecutio temporum, zdania podrzędne z [...] koniunktywem.
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – za jedną poprawną odpowiedź.

0 pkt – za błędne odpowiedzi lub brak odpowiedzi.

Rozwiązania

1. T

2. T

Zadanie 7. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1. Zdający rozpoznaje formy morfologiczne: [...] stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w indykatiwie i koniunktiwie [...] oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; I.3. dokonuje transformacji gramatycznych: [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach, stronach i liczbach [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

deligerent

Zadanie 8. (0–2)**Wymagania ogólne**

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	I.1. Zdający rozpoznaje formy morfologiczne (formy fleksyjne rzeczowników deklinacji 1–5 [...]) oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; I.2. Zdający identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] funkcje składniowe i semantyczne rzeczownika w poszczególnych przypadkach [...]; konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: [...] coniugatio periphrastica [...] passiva [...].
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za jedną poprawną odpowiedź, odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

fefellerunt	accusaverunt
fallatur	accusetur
fallebamus	accusabamus

Zasady oceniania

2 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za jedną poprawną odpowiedź, odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi.

Zadanie 9. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.2. Zdający identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] consecutio temporum, zdania podrzędne z induktywem i koniunktywem.
---	---

Zasady oceniania

2 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – za jedną poprawną odpowiedź.

0 pkt – za błędne odpowiedzi lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zdanie 1: Lysander sacerdotis non corruptus.

Zdanie 2: Dicitur Lysander Iovi vota suscipere.

Zadanie 10. (0–3)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne ([...] infinitivus, [...] participia [...]) oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.2. identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] nominativus cum infinitivo, [...] coniugatio perihraistica activa, [...], ablativus absolutus [...].
---	--

Zasady oceniania

- 3 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.
- 2 pkt – za dwie poprawne odpowiedzi.
- 1 pkt – za jedną poprawną odpowiedź.
- 0 pkt – za błędne odpowiedzi lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- Zdanie 1: Coniugatio periphraistica activa (C)
- Zdanie 2: Nominativus cum infinitivo (F)
- Zdanie 3: Ablativus absolutus (A)

Zadanie 11. (0–15)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Tworzenie wypowiedzi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 3.3. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, [...], wydarzenia z dziedziny kultury); 3.1. dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach klasycznych w oryginale i przekładzie; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne, selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 2.2. tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych terminów [...] z różnych dziedzin, np. literatury, historii sztuki [...]; 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących mitów antycznych, [...] życia politycznego [...] literatury greckiej [...] literatury rzymskiej [...].
---	--

	1.6. wyjaśnia związki kultury europejskiej, zwłaszcza polskiej, z kulturą antyczną – odniesienia do antyku w najwybitniejszych dziełach [...] sztuki i architektury europejskiej [...].
--	---

Zasady oceniania

Kryterium		Punktacja	
		częstkowa	maksymalna
I. Znajomość kultury antycznej	Wyczerpujący opis zagadnienia (np. cechy charakterystyczne, wpływy, powiązania, zjawiska, przedstawiciele, fakty, zjawiska, daty). Bardzo dobra znajomość problemu. Brak błędów merytorycznych.	6–5	6
	Poprawny opis i dobra znajomość zagadnienia. Drobne usterki merytoryczne.	4–3	
	Pobieżna znajomość zagadnienia, nieliczne błędy merytoryczne.	2–1	
	Brak znajomości zagadnienia; brak odwołań do kultury antycznej, istotne błędy merytoryczne.	0	
II. Trafność przytaczanych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	Pełna i trafna analiza i interpretacja zagadnienia, jasne wyrażenie własnego stanowiska.	6–5	6
	Poprawna analiza zagadnienia; nieliczne błędy w interpretacji, niewyrażenie własnego stanowiska.	4–3	
	Pobieżna analiza zagadnienia; błędy w interpretacji.	2–1	
	Niewłaściwa analiza i interpretacja zagadnienia lub ich brak.	0	
III. Terminy, wyrażenia	Poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej.	2	2
	Rzadkie, ale poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; nieliczne błędy w pisowni.	1	
	Brak terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; błędne ich zastosowanie; błędy w pisowni.	0	
IV. Język i styl	Język komunikatywny, na ogół poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia.	1	1
	Język niekomunikatywny, niezgodna z normą składnia, liczne błędy ortograficzne.	0	
		Razem 15 punktów	